

RIIGIKOGU

100

Maaelukomisjon

Lp Heiki Rits
Eesti Väike- ja Keskmiste
Ettevõtjate Assotsiatsioon (EVEA)
heiki@evea.ee
evea@evea.ee

Teie 10.02.2019

Meie .02.2019 nr 1-1/13-639/9

Vastus pöördumisele

Austatud president

Pöördusite maaelukomisjoni poole ettepanekuga võtta menetlusest tagasi väetiseseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu 639 SE.

Maaelukomisjon arutas EVEA pöördumist 11.02.2019 istungil. Komisjon leidis, et eelnõus on jõutud kompromisslahendusele ning väikeettevõtjatele on riigilõivude osas vastu tulnud. Komisjon otsustas EVEA ettepanekut mitte toetada ja eelnõu menetlust Riigikogus jätkata. Eelnõu läbis teise lugemise 13. veebruaril ja võeti vastu 19. veebruaril.

Maaelukomisjon ei nõustunud ka pöördumises toodud arvamusega, et seaduse vastuvõtmisega ei kaasne turgu korrastavat mõju ja tõhusamat järelevalvet.

Nüüdseks vastuvõetud väetiseseaduse muudatus sätestab kohustuse kanda väetiseregistrisse ka „EÜ väetis“ märgistusega väetised. Praegu kehtiva seaduse kohaselt neid väetiseregistrisse ei kantud ja seega puudub ülevaade, milliseid väetisi Eesti siseturul turustatakse. See, et järelevalveasutusel on ülevaade siseturul olevatest väetistest, korrastab komisjoni arvates turgu ja annab võimaluse teha ka tõhusamat järelevalvet.

Riigilõivuseaduse muudatus lihtsustab ja ühtlustab väetise nõuetekohasuse järelevalvetoimingute eest riigilõivu arvestamist ja maksmist. Seni kehtiva riigilõivuseaduse kohaselt on sätestatud viis erinevat riigilõivu, st väetise registrisse kandmise, registrikande muutmise, registri kinnitatus väljavõtte, väetise registris hoidmise (kui väetist ei ole poole aasta jooksul turustatud) ja väetise nõuetekohasuse järelevalvetoimingute eest. Järelevalvetoimingute eest makstakse riigilõivu kaks korda aastas vastavalt eelmisel poolaastal turustatud väetise liigile ja kogusele. Paraku väetise nõuetekohasuse järelevalvetoimingud ei sõltu turustatud väetise kogusest, pigem erinevate kontrollitavate väetiste arvust. Selline riigilõivusüsteem on võimaldanud paljudel väetisekäitlejatel maksta vaid sümboolset riigilõivu. Põllumajandusameti andmetel maksis 2017. aastal riigilõivu kokku alla 10 euro 20 käitlejat ja neist rohkem kui pooled isegi alla 5 euro. See tähendab aga turuosaliste ebavõrdset kohtlemist.

Uue seaduse kohaselt makstakse riigilõivu ainult väetise nõuetekohasuse järelevalvetoimingute eest üks kord aastas väetisepõhiselt, st iga väetiseregistrisse kantud väetise kohta. Algselt oli eelnõus

sätetatud ühesugune riigilõiv 65 eurot kõigile väetistele. Et tulla vastu just väetise väikekäitlejatele ja leevendada riigilõivu tõusu nende jaoks, muudeti eelnõu menetluse käigus riigilõivu määrasid ja viidi need sõltuvusse sellest, kas väetist turustatakse ainult väikepakendites (kuni 25 kg või 25 l) või ka suuremates pakendites. Esimesel juhul makstakse 10 eurot ja teisel juhul 160 eurot väetise kohta aastas. Seega vähendati riigilõivumäära väikepakendite puhul 6,5 korda.

Uue lihtsama riigilõivusüsteemiga väheneb nii väetise käitlejate riigilõivu arvestamise ja tasumisega kaasnev halduskoormus kui ka järelevalveasutuse poolt andmete kontrollimisega kaasnev aja- ja ressursikulu. Vabaneva ressursi saab suunata väetise enda kontrollimisele ehk sellele, milleks riigilõiv ette on nähtud, st järelevalve tõhustamisele.

Riigikogus 19. veebruaril vastuvõetud seaduse kohaselt jõustuvad väetiseseaduse ja riigilõivuseaduse muudatused 2020. aasta 1. jaanuaril ning riigilõiv registris olevate väetiste eest tuleb maksta sama aasta 10. jaanuariks. „EÜ väetis“ märgistusega väetisi saab väetiseregistrisse kanda ja nende eest riigilõivu maksta kuni 2020. aasta 1. aprillini. Jõustuva seaduse kohaselt tuleb väetise nõuetekohasuse järelevalvetoimingute eest riigilõivu tasuda igal aastal kuni selle väetise käitlemise lõpuni.

2019. aastal toimub kõik veel samamoodi kui seni. Seaduse jõustamine 2020. aasta alguses annab käitlejatele aega uute reeglitega rahulikult tutvuda.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Aivar Kokk

Esimees

Ülle Sargava
6316503, ylle.sargava@riigikogu.ee